

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Metafizyczne ujęcie człowieka	5
1.1. Zarys metafizycznej teorii człowieka i relacji osobowych	5
1.1.1. Człowiek jako suma swych działań	5
1.1.2. Człowiek jako podmiot swych działań	5
1.1.3. Cechy i odmiany tomizmu	6
1.1.4. Tomistyczne ujęcie człowieka jako istniejącego bytu jednostkowego	8
1. Wewnętrzne przyczyny człowieka jako bytu	8
2. Zewnętrzne przyczyny człowieka jako bytu	10
3. Przyczyny celowe istoty duszy i istoty ciała .	11
1.1.5. Relacje osobowe	12
1. Osobowa relacja miłości	13
2. Osobowa relacja wiary	14
3. Osobowa relacja nadziei	15
4. Związek relacji osobowych z poznawaniem i decyzją	15
1.1.6. Metanoja i humanizm	17
1.2. Rozwinięcie teorii wewnętrznych i zewnętrznych przyczyn człowieka (Filozoficzna konieczność istnienia aniołów jako przyczyn celowych istoty dusz ludzkich)	19
1.2.1. Podstawowe terminy i problemy filozoficzne potrzebne i wystarczające do wyjaśnienia i rozwinięcia tematu.....	19
1.2.2. Aktualny stan teorii aniołów	23
1.2.3. Człowiek ujęty w aspekcie przyczyn	28
1. Ujęcie potoczne	28
2. Stanowiące człowieka przyczyny wewnętrzne	30
3. Wykrywanie przyczyn zewnętrznych człowieka ...	32
1.2.4. Identyfikacja przyczyn celowych człowieka	36
1. Przyczyny celowe ludzkiego ciała	36
2. Przyczyny celowe duszy człowieka	39

1.2.5. Aniołowie jako zewnętrzne przyczyny celowe istoty dusz ludzkich	43
1.3. Problem przyczyn celowych (Pogłębienie tematu konstytuowania się istoty człowieka)	46
1.4. Problem relacji w filozofii średniowiecznej (Aspekt historyczny i metafizyczny)	50
1.4.1. Relacje jako natura bytu i przedmiot metafizyki.	50
1. Trzy metafizyki średniowiecza	50
2. Dwie koncepcje przedmiotu metafizyki i byt rozumiany jako przyczyna	51
3. Dwie teorie relacji	52
4. Redukcja bytu jednostkowego do relacji	52
5. Redukcja wszystkich relacji do relacji myślnych	53
6. Konsekwencje idealizmu	54
7. Cechy neoplatonizmu	55
8. Dominacja metafizyki relacji	56
1.4.2. Relacje jako przypadłości bytu jednostkowego stanowiącego przedmiot metafizyki	56
1. Byt i jego własności jako podmioty relacji ...	56
2. Bytowa struktura relacji	57
1.4.3. Tradycyjny podział relacji	58
1.4.4. Podział relacji wynikający z ujęcia bytu jako istnienia i istoty	59
1.5. Program metafizyki człowieka (człowiek jako istniejący byt rozumny)	62
1.6. Aktualne w Polsce koncepcje człowieka	63
1.6.1. Dziewięć koncepcji człowieka	64
1.6.2. Trzy koncepcje przedmiotu filozofii	73
1.6.3. Dwie koncepcje metodologicznej struktury antropologii filozoficznej	76
1. Kosmologia człowieka	76
2. Metafizyka człowieka	80
1.6.5. Zakończenie	81
2. Relacje postępowania	82
2.1. Filozoficznie ujęta etyka	82
2.2. Rozwinięcie filozoficznych aspektów etyki (Uwagi do tematu wartości)	84
2.3. Błaski i cienie etyki	94
2.3.1. Zagadnienie powinności moralnej ludzkich działań jako przedmiotu etyki	95
2.3.2. Zagadnienie wartości	99
2.3.3. Przedmiot etyki	101

2.4. Wartości osobowe w kulturze	102
2.4.1. Aksjologiczne i metafizyczne ujęcie relacji między wartościami i kulturą	102
1. Aksjologiczne ujęcie wartości	103
2. Metafizyczne ujęcie wartości	104
2.4.2. Bytowa pozycja wartości osobowych	106
1. Analiza koncepcji	106
2. Identyfikacja wartości osobowych	107
3. Konsekwencje spełniania wartości osobowych ..	109
2.4.3. Posługiwanie się kulturą dla wspomagania w trwaniu relacji osobowych	111
2.5. Humanizacja kultury	113
2.6. Zło i dobro	117
2.6.1. Natura i geneza dobra i zła	117
1. Przekonania potoczne	117
2. Refleksja metodologiczna	118
3. Ujęcie metafizyczne	118
4. Ujęcie aksjologiczne	122
5. Ujęcie teologiczne	124
2.6.2. Granice zła	125
2.6.3. Przeobrażenia zła i dobra	127
3. Relacje poznawania	129
3.1. Prawdziwy świat człowieka	129
3.1.1. Myślenie wartościujące	129
3.1.2. Myślenie identyfikujące	130
1. Źródło idealizmu	131
2. Źródło realizmu	131
3.1.3. Relacje uobecniające	134
3.2. Krótki wykład teorii procesu poznania	135
3.3. Poznanie i teoria poznania	136
4. Relacje osobowe na przykładzie metafizycznie ujętej wspólnoty	140
4.1. Wspólnota i jej "rozwój"	140
4.1.1. Metafizyczne ujęcie wspólnoty	140
4.1.2. Metafizyczne ujęcie rozwoju	141
4.1.3. Inne koncepcje wspólnoty i rozwoju	142
4.2. Sens życia i wspólnota	142
4.3. Metafizyczne ujęcie rodziny	148
4.3.1. Wyodrębnienie aspektu metafizycznego	148
4.3.2. Drugorzędne czynniki strukturalne rodziny uznane za konieczne	151
4.3.3. Konieczne czynniki strukturalne realnie konstytuujące rodzinę	153

4.3.4.	Podmioty więzi osobowych stanowiących rodzinę ..	156
1.	Osoby ludzkie	156
2.	Małżeństwo	158
3.	Rodzicielstwo	159
4.3.5.	Więzi osobowe jako konieczne czynniki strukturalne realnie konstytuujące rodzinę	161
1.	Wiara	161
2.	Nadzieja	162
3.	Miłość	163
4.	Związki między wiarą, nadzieją, miłością	163
5.	Własności lub działania rodziny jako drugorzędne w rodzinie bliższe i dalsze czynniki strukturalne	164
6.	Rola ojca w rodzinie	165
7.	Rola matki w rodzinie	166
4.3.6.	Uwagi uzupełniające metafizyczne ujęcie rodziny.	167
1.	Odróżnienie przyrodzonych więzi osobowych od więzi nadprzyrodzonych	167
2.	Inne ujęcie metafizycznej struktury rodziny .	169
3.	Różnice między rodziną a innymi wspólnotami .	171
4.3.7.	Zakończenie	172
4.4.	Nauczanie uniwersyteckie	172
4.4.1.	Wersja J.Piepera poglądu Tomasza z Akwinu na nauczanie uniwersyteckie	172
4.4.2.	Nauczanie uniwersyteckie jako osobowa relacja ..	173
4.4.3.	Realizacja nauczania uniwersyteckiego	178
1.	Nauczający	180
2.	Nauczanie	185
3.	Słuchacz	187
4.4.4.	Wyliczenie głównych cech nauczania uniwersyteckiego	187
4.4.5.	Dopowiedzenie: Uniwersytet a inne szkoły wyższe.	187
	Bibliografia cytowana	191
	Publikacje autora książki z zakresu antropologii filozoficznej.	193
	Summary	196

